

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA, JUSTÍCIA I RELACIONS AMB LES CORTS

24547 *Reial decret 1083/2025, de 2 de desembre, pel qual es modifica el Reial decret 53/2013, d'1 de febrer, pel qual s'estableixen les normes bàsiques aplicables per a la protecció dels animals utilitzats en experimentació i altres fins científics, incloent-hi la docència.*

El Reial decret 53/2013, d'1 de febrer, pel qual s'estableixen les normes bàsiques aplicables per a la protecció dels animals utilitzats en experimentació i altres fins científics, incloent-hi la docència, incorpora al nostre ordenament jurídic la Directiva 2010/63/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 22 de setembre de 2010, relativa a la protecció dels animals utilitzats per a fins científics. L'objectiu del projecte consisteix a modificar aquest reglament per modificar les normes aplicables al conjunt dels animals que són objecte d'experiments, encara que n'hi ha algunes que són aplicables exclusivament a algunes de les famílies o grups biològics.

Des de la seva publicació, s'han adquirit nous coneixements científics sobre els requisits de benestar de les aus passeriformes, dels cefalòpodes i dels peixos zebra mantinguts en captivitat, per la qual cosa és necessari adaptar-hi la normativa vigent, així com introduir alguns dels nous requisits definits per als peixos zebra i els cefalòpodes, també per a totes les espècies aquàtiques o tots els animals. A més, també s'han obtingut proves científiques en matèria d'eutanàsia dels animals.

Per tot això, es va adoptar la Directiva delegada (UE) 2024/1262 de la Comissió, de 13 de març de 2024, per la qual es modifica la Directiva 2010/63/UE del Parlament Europeu i del Consell respecte als requisits relatius als establiments i a l'allotjament i la cura dels animals, i respecte als mètodes de sacrifici d'animals.

Per tant, cal modificar els annexos II i III del Reial decret 53/2013, d'1 de febrer, sobre els requisits relatius als establiments i a l'allotjament i la cura dels animals, amb el fi últim de garantir que als animals se'ls proporcioni allotjament, entorn i cures adequats a la seva salut i bon estat, així com garantir que quan la seva eutanàsia sigui necessària, aquesta es dugui a terme de manera que comporti un mínim de dolor, patiment i angouxa.

Complementàriament, l'experiència en l'aplicació d'aquesta norma ha posat de manifest la necessitat d'actualitzar altres aspectes de caràcter administratiu i d'organització per garantir el compliment dels seus objectius, així com d'adequació de la nomenclatura a utilitzar.

Així, els resultats obtinguts en altres camps en els quals hi ha un programa nacional de control oficial revelen els beneficis derivats d'aquest instrument, per la qual cosa se'n preveu l'existència en aquest àmbit, que ha de contribuir també a millorar l'elaboració dels informes que s'han de fer arribar a la Comissió Europea i, per tant, a complir les obligacions d'Espanya davant la Unió Europea.

Atès que l'exigència d'establir un punt de contacte amb la Comissió Europea prové de la necessària col·laboració d'aquesta amb els estats membres per proporcionar assessorament sobre la pertinència normativa i la conveniència dels plantejaments alternatius proposats per a la seva valoració, així com la designació dels laboratoris apropiats en aquestes matèries, convé que la col·laboració s'estableixi amb les unitats administratives que han de vetllar per la qualitat de la investigació.

En aquest sentit, el Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats es designa punt de contacte a l'efecte d'assessorar sobre la pertinència normativa i la conveniència dels plantejaments alternatius proposats per validar-la, que estableix l'article 47.5 de la Directiva 2010/63/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 22 de setembre de 2010, i

el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació es designa punt de contacte a l'efecte de complir aquest Reial decret, d'acord amb el que estableix l'article 59.2 de la Directiva esmentada.

La voluntat de vetllar per una adequada avaluació dels projectes, i que aquesta la portin a terme entitats sense conflicte d'interessos i que posseeixen els coneixements tècnics, comporta la necessitat de definir de manera més detallada les condicions que s'han de complir per designar-les com a òrgans habilitats per a aquest fi.

Finalment, s'ha posat de manifest l'oportunitat de modificar la composició del Comitè espanyol per a la protecció d'animals utilitzats amb fins científics, CEPAFIC, per donar cabuda a altres representants d'entitats del sector, i també cal simplificar el procés per designar-los.

En la tramitació d'aquest Reial decret s'ha consultat les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla, i les entitats representatives dels sectors afectats.

Així mateix, aquest Reial decret s'ha sotmès als tràmits de consulta pública prèvia i d'audiència i informació públiques.

Aquesta norma s'adequa als principis de bona regulació que preveu l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. En concret, compleix els principis de necessitat i eficàcia, ja que garanteix l'aplicació homogènia de la normativa a tot el territori nacional i, amb això, l'interès general. També s'adequa al principi de proporcionalitat, ja que no hi ha cap altra alternativa menys restrictiva de drets o que imposi menys obligacions al destinatari. Quant als principis de seguretat jurídica, transparència i eficiència, la norma esmentada és coherent amb la resta de l'ordenament jurídic, persegueix un accés clar i senzill a aquesta, s'ha instat la participació de les parts interessades i s'hi eviten càrregues administratives.

En virtut d'això, a proposta del ministre d'Agricultura, Pesca i Alimentació i de la ministra de Ciència, Innovació i Universitats, amb l'aprovació prèvia del ministre per a la Transformació Digital i de la Funció Pública, d'acord amb el Consell d'Estat, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 2 de desembre de 2025,

DISPOSO:

Article únic. *Modificació del Reial decret 53/2013, d'1 de febrer, pel qual s'estableixen les normes bàsiques aplicables per a la protecció dels animals utilitzats en experimentació i altres fins científics, incloent-hi la docència.*

El Reial decret 53/2013, d'1 de febrer, pel qual s'estableixen les normes bàsiques aplicables per a la protecció dels animals utilitzats en experimentació i altres fins científics, incloent-hi la docència, queda modificat de la manera següent:

U. L'apartat 2 de l'article 17 queda redactat de la manera següent:

«2. Els centres integrats per unitats físicament independents entre si s'han de registrar com a un únic centre, llevat que tinguin un funcionament i una organització independents, es localitzin en municipis diferents o que això determini la competència de diferents òrgans.»

Dos. S'afegeix un nou apartat 5 a l'article 36:

«5. Els òrgans competents per a l'autorització de projectes poden exigir que, en avaluar-los, se'n comprovi la coherència amb el respectiu resum no tècnic del projecte.»

Tres. L'article 40 queda redactat de la manera següent:

«Article 40. *Inspeccions o controls.*

1. Els controls oficials efectuats pels òrgans competents o bé pels òrgans habilitats per dur a terme funcions d'inspecció o control als criadors, subministradors i usuaris, inclosos els seus establiments, per comprovar el compliment d'aquest Reial decret, s'han de dur a terme d'acord amb un programa nacional de control oficial de la protecció dels animals utilitzats amb fins científics, incloent-hi la docència (d'ara endavant, PNCOFIC).

2. El disseny del PNCOFIC pel Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, el Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats i els òrgans competents de les comunitats autònomes ha de permetre:

a) Donar resposta a les obligacions esmentades a l'apartat 1 de l'article 41 d'aquest Reial decret.

b) Adaptar la freqüència dels controls, que es poden dur a terme a propòsit de controls efectuats amb altres fins, en funció d'una anàlisi de risc que tingui en consideració, almenys:

1r Les espècies i la quantitat d'animals allotjats;

2n L'historial de compliment o incompliment per part del criador, subministrador o usuari;

3r En el cas dels usuaris, la quantitat i els tipus de projectes que s'hi han d'efectuar;

4t Qualsevol dada que pugui indicar un possible incompliment.

c) Dur a terme un control oficial cada any, almenys una vegada:

1r A tots els criadors, subministradors i usuaris de primats.

2n A un terç dels altres usuaris.

d) Efectuar sense avisar prèviament una proporció adequada dels controls oficials.

Una vegada els departaments corresponents adoptin el PNCOFIC, aquest s'ha de presentar al Comitè espanyol per a la protecció d'animals utilitzats amb fins científics. Així mateix, s'han d'aprovar les modificacions que siguin oportunes en funció de l'experiència en l'exercici de les funcions de control i els canvis normatius o organitzatius que es produeixin.

El programa s'ha de revisar cada cinc anys.

3. Els registres dels controls oficials s'han de conservar durant almenys cinc anys.»

Quatre. L'article 41 queda redactat de la manera següent:

«Article 41. *Coordinació, deure d'informació i publicitat de la informació.*

1. Els criadors, subministradors i usuaris han de comunicar als òrgans competents, en els terminis i en la forma que aquests estableixin, i en tot cas abans de l'1 de març de cada any, les dades necessàries perquè es puguin complir les obligacions que estableix la normativa nacional i de la Unió Europea.

2. El Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats és el punt de contacte a l'efecte d'assessorar sobre la pertinència normativa i la conveniència dels plantejaments alternatius proposats per validar-la.

3. El Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació és el punt de contacte a l'efecte del compliment d'aquest Reial decret.

4. Les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla han de comunicar un punt de contacte al Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, i al Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, depenent de la matèria de què es tracti, a l'efecte del compliment d'aquest Reial decret.

5. Els punts de contacte que estableix l'apartat anterior, a l'efecte del compliment de l'obligació de comunicació d'informació a la Comissió Europea, han d'elaborar informes amb la freqüència, el format i el contingut que estableixin el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació i el Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, en l'àmbit de les seves competències, mitjançant una resolució del respectiu òrgan competent, i sempre en coordinació amb les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla. Els òrgans competents de les comunitats autònomes han de trametre la informació necessària per elaborar els informes esmentats per als respectius departaments, a tot tardar, el 30 d'abril.

6. Amb la informació subministrada, el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació i el Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, en l'àmbit de les seves competències, han d'elaborar els informes pertinents per trametre'ls en el termini que fixi la normativa europea respectiva a la Comissió Europea a través del curs corresponent.

7. El Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació ha de publicar anualment informació estadística relativa a la utilització d'animals, que ha d'incloure informació sobre la severitat real dels procediments i sobre les espècies i l'origen dels primats utilitzats en els procediments.

8. El Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació i el Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats han de coordinar amb els òrgans competents les actuacions necessàries per aplicar aquest Reial decret.»

Cinc. L'article 42 queda redactat de la manera següent:

«Article 42. *Controls de la Comissió Europea.*

1. Els òrgans competents han de prestar als experts de la Comissió Europea tota l'ajuda i l'assistència que aquests necessitin per dur a terme els controls de la infraestructura i el funcionament dels controls oficials nacionals que preveu l'article 40. En aquests controls, els representants del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació i del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats en l'àmbit de les seves competències poden acompanyar els experts de la Comissió Europea i els representants dels òrgans competents de les comunitats autònomes i de les ciutats de Ceuta i Melilla.

2. Els òrgans competents, el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació i el Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, en l'àmbit de les seves competències, han d'establir els mecanismes corresponents de coordinació i col·laboració de les actuacions relatives a la realització i els resultats d'aquests controls, mitjançant una resolució de l'òrgan competent respectiu.

3. Els òrgans competents han d'adoptar les mesures necessàries per tenir en compte els resultats dels controls de la Comissió Europea.»

Sis. Els apartats 2 i 3 de l'article 43 queden redactats com segueix i s'hi afegeix un nou apartat 4:

«2. Només es poden habilitar els òrgans que compleixin les obligacions següents:

a) En l'autorització que rebin es descriuen amb precisió les tasques que l'òrgan habilitat esmentat pot portar a terme i les condicions en les quals les pot realitzar.

b) Hi ha una coordinació efectiva i eficaç entre l'òrgan competent i l'òrgan habilitat.

c) L'òrgan competent efectua supervisions anuals dels òrgans habilitats.

3. Els òrgans habilitats per dur a terme funcions de control oficial:

a) S'han d'acreditar d'acord amb la norma UNE-EN ISO/IEC 17020 "Criteris generals per al funcionament dels diversos tipus d'organismes que realitzen la inspecció" o amb una altra norma que sigui més pertinent per a les tasques delegades de què es tracti.

b) Han de comunicar a l'òrgan competent, amb regularitat i sempre que aquest últim ho sol·liciti, els resultats dels controls portats a terme. Si els resultats dels controls revelen o fan sospitar un incompliment, l'òrgan habilitat n'ha d'informar immediatament l'òrgan competent.

4. Els òrgans habilitats per a l'avaluació i l'avaluació retrospectiva de projectes:

a) S'han de designar per un període màxim de deu anys, renovables pels òrgans competents d'acord amb un procediment reglat que garanteixi la lliure concurrència de tots els que compleixin els requisits que preveuen els apartats anteriors. Els òrgans competents de les comunitats autònomes, a efectes d'informació i per a la seva publicitat a través de la seva seu electrònica, han de presentar la relació d'òrgans habilitats per a l'avaluació de projectes al Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, a tot tardar en el termini d'un mes des de la seva habilitació, inhabilitació o cessament d'activitat.

b) Han de tenir una composició tal, que almenys la meitat dels membres que l'integrin han d'estar en possessió d'un certificat de capacitat expedida d'acord amb el que estableix l'Ordre ECC/566/2015, de 20 de març, per la qual s'estableixen els requisits de capacitat que ha de complir el personal que manegi animals utilitzats, criats o subministrats amb fins d'experimentació i altres fins científics, incloent-hi la docència.

c) Han de recollir per escrit que els membres d'aquests que participin en l'avaluació d'un projecte no poden participar directament en el desenvolupament d'aquest.

d) Han d'establir mecanismes de manera que, per garantir el compliment de les disposicions que estableixen els apartats 1 i 2 de l'article 34, els projectes tipus II i III, així com els afectats per la disposició addicional segona d'aquest Reial decret, siguin avaluats per un mínim de tres persones, una de les quals ha d'estar en possessió d'un certificat de capacitat per exercir la funció de disseny dels projectes i procediments, expedida d'acord amb el que estableix l'Ordre ECC/566/2015, de 20 de març.»

Set. L'article 44 queda redactat de la manera següent:

«Article 44. Comitè espanyol per a la protecció d'animals utilitzats amb fins científics.

1. De conformitat amb el que preveu l'article 49 de la Directiva 2010/63/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 22 de setembre de 2010, es crea el Comitè espanyol per a la protecció d'animals utilitzats amb fins científics, d'ara endavant el Comitè, com a òrgan col·legiat, de caràcter interministerial, que és l'òrgan encarregat d'assessorar l'Administració General de l'Estat, les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla i els òrgans encarregats del benestar dels animals, que preveu el capítol VI, en qüestions relacionades amb l'adquisició, la cria, l'allotjament, la cura i la utilització d'animals en procediments, així com de garantir que es comparteixen les millors pràctiques, i per a la deguda coordinació.

El Comitè ha d'intercanviar informació amb els comitès nacionals de la resta d'estats membres sobre el funcionament dels òrgans encarregats del benestar dels animals i l'avaluació de projectes, i ha de compartir les millors pràctiques a la Unió Europea.

El Comitè està adscrit al Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació a través de la Direcció General de Sanitat de la Producció Agroalimentària i Benestar Animal.

2. El Comitè està integrat pels membres següents:

a) President: la persona titular de la Direcció General de Sanitat de la Producció Agroalimentària i Benestar Animal del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

b) Vicepresident: la persona titular de la Secretaria General d'Investigació del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats. En casos de vacant, absència, malaltia o una altra causa legal, el vicepresident l'ha de substituir una persona funcionària de carrera que ocupi un lloc de nivell 29 o superior, designada per aquest.

c) Vocals:

1r Per part de l'Administració General de l'Estat:

i. Per part de cadascun dels següents òrgans, competents en les matèries que se citen a continuació, un funcionari de carrera que exerceixi un lloc de treball de nivell 26 o superior, tots ells designats pels titulars de les seves unitats respectives: en protecció dels animals utilitzats amb fins científics i en sanitat animal del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació; en estratègies alternatives a l'ús d'animals, en formació i capacitació del personal i en investigació del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats; en sanitat humana, del Ministeri de Sanitat; en l'avaluació de productes, substàncies i mesclures químiques, del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, i en animals de companyia del Ministeri de Drets Socials, Consum i Agenda 2030.

ii. Dos representants, funcionaris de carrera, que exerceixin un lloc de treball de nivell 26 o superior en alguna de les entitats del sector públic que tinguin la condició d'organismes públics d'investigació adscrits o vinculats a l'Administració General de l'Estat, d'acord amb la Llei 14/2011, d'1 de juny, de la ciència, la tecnologia i la innovació, així com un representant del Consell d'Universitats, i un funcionari de carrera que exerceixi un lloc de treball de nivell 26 o superior, de l'Agència Espanyola de Medicaments i Productes Sanitaris.

2n Per part de les comunitats autònomes i de les ciutats de Ceuta i Melilla: un representant de cadascuna de les que decideixi integrar-se en aquest òrgan.

3r Per part de les organitzacions no governamentals de caràcter nacional que tinguin com un dels seus objectius principals la defensa del benestar animal dels animals d'experimentació: un representant, designat pel president del Comitè, a proposta d'aquelles.

4t Per part de les associacions professionals especialitzades en els animals utilitzats amb fins científics de caràcter nacional: un representant, designat pel president del Comitè, a proposta d'aquelles.

5è Per part de les organitzacions de caràcter nacional que tinguin com un dels seus objectius principals el desenvolupament i la promoció dels mètodes alternatius a l'experimentació amb animals: un representant, designat pel president del Comitè, a proposta d'aquelles.

6è Per part de les associacions professionals científiques de caràcter nacional amb interessos en el benestar dels animals d'experimentació: un representant, designat pel president del Comitè, a proposta de la Secretaria General d'Investigació del Ministeri de Ciència Innovació i Universitats.

7è Un representant del Consell General de Col·legis de la Professió Veterinària d'Espanya designat pel president del Comitè a proposta del president d'aquest Consell.

d) Secretaria: un funcionari de carrera que exerceixi un lloc de treball de nivell 26 o superior del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, que actua amb

veu i sense vot, i que ha de designar el president del Comitè. En casos de vacant, absència, malaltia o una altra causa legal, el secretari se substitueix per un altre funcionari de carrera que ocupi un lloc de nivell 26 o superior en el departament esmentat, designat pel president.

3. Hi poden assistir, amb la invitació prèvia del president, amb veu, però sense vot, experts independents.

4. El Comitè es reuneix mitjançant convocatòria del seu president o a sol·licitud d'un terç dels seus membres.

5. El funcionament del Comitè no comporta cap increment de la despesa pública i s'atén amb els mitjans materials i de personal que té el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

Les despeses en concepte d'indemnització per serveis, dietes i desplaçaments que tinguin origen en la participació en reunions dels integrants del Comitè van a compte de les administracions respectives o les organitzacions d'origen.

6. El Comitè pot aprovar les seves pròpies normes de funcionament. En tot el que aquestes no prevegin, s'ha d'aplicar el que disposa la secció 3a del capítol II del títol preliminar de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.»

Vuit. En l'annex II, secció A, es modifica el títol i s'hi afegeix una nova lletra d) en els apartats 2.3, i 2.4, i a la secció B, en l'apartat 8 s'hi afegeixen un segon paràgraf i les taules 8.8, 8.9 i 8.10, es modifica l'apartat 11 i s'hi afegeix un nou apartat 12, amb el contingut següent:

«2.3 Soroll i vibracions».

«d) Els equips que provoquen soroll o vibracions, com els generadors elèctrics o els sistemes de filtració, no han d'afectar negativament el benestar dels animals aquàtics.»

«2.4 Sistemes d'alarma i plans de contingència».

«d) S'ha de disposar de plans eficaços de contingència per garantir la salut i el benestar dels animals davant l'eventual fallada d'algun element zootècnic essencial.»

«Quan s'allotgin aus capturades a la naturalesa, s'han de respectar els espais mínims disponibles que especifiquen els quadres 8.1 a 8.10, sempre que el temps d'allotjament sigui superior a 24 hores. En el cas de temps d'allotjament inferiors, s'han de prendre mesures a fi de minimitzar els riscos per al benestar animal.

Quadre 8.8 Estornells

Mida del grup	Dimensió mínima del recinte (m²)	Altura mínima (cm)	Longitud mínima de la menjadora per au (cm)	Longitud mínima de la perxa per au (cm)
Fins a 6.	2,0	200	5	30
7 a 12.	4,0	200	5	30
13 a 20.	6,0	200	5	30
Per au suplementària entre 21 i 50.	0,25		5	30
Per au suplementària més enllà de 50.	0,15		5	30

Quadre 8.9 Pardals comuns

Mida del grup en absència de barreres visuals	Mida del grup en presència de barreres visuals	Dimensió mínima del recinte (m²)	Altura mínima (cm)
Fins a 10.	Fins a 15.	2,4	180
11 a 20.	16 a 35.	4,8	180
21 a 30.	36 a 60.	7,3	180
Per au suplementària més enllà de 30.	Per au suplementària més enllà de 60.	0,11	

Quadre 8.10 Mallerengues carboneres i mallerengues blaves

Mida del grup	Dimensió mínima del recinte per au (m²)	Altura mínima (cm)	Nombre mínim de menjadores	Longitud mínima de la perxa per au (cm)
1.	3	180	1	100
2-10 (*) (del mateix sexe).	1	180	2	40
1 femella + 1 mascle.	2	180	2	100

(*) Els grups d'una mida superior a deu només es poden permetre en cas que s'hagi concretat un pla de vigilància amb la freqüència necessària per detectar i mitigar l'agressivitat.»

«11. Peixos.

11.1 Subministrament i qualitat de l'aigua.

En tot moment s'ha de facilitar un subministrament adequat d'aigua de la qualitat correcta. El flux d'aigua en els sistemes de recirculació o filtratge en els viviers ha de ser suficient per mantenir els paràmetres de qualitat de l'aigua en uns nivells acceptables, en funció de les característiques del sistema zootècnic usat, de l'espècie i dels requisits inherents a l'etapa vital. L'aigua subministrada s'ha de filtrar o tractar a fi d'eliminar les substàncies nocives per als peixos, quan sigui necessari. Els paràmetres de qualitat de l'aigua s'han de situar sempre dins de l'interval acceptable per a la fisiologia i l'activitat normal de l'espècie considerada i la seva fase de desenvolupament.

El flux de l'aigua ha de ser adequat per permetre als peixos nedar correctament i mantenir el seu comportament normal. S'ha de concedir als peixos un temps adequat per a la seva aclimatació i adaptació als canvis en les condicions de qualitat de l'aigua. S'han de prendre les mesures oportunes per minimitzar els canvis bruscos en els diferents paràmetres que influeixen en la qualitat de l'aigua. S'ha de garantir i comprovar que el flux i el nivell de l'aigua siguin adequats.

11.2 Oxigen, compostos nitrogenats, diòxid de carboni, pH i salinitat.

La concentració d'oxigen ha de ser adequada per a les espècies i l'entorn en què els peixos es crien. Si és necessari, es recomana oxigenar més l'aigua del viver en funció del sistema zootècnic usat. Les concentracions de diòxid de carboni i dels compostos nitrogenats –amoníac, nitrit i nitrat– s'han de mantenir per sota de nivells nocius. La qualitat de l'aigua s'ha de comprovar mitjançant un programa de proves definit que tingui la freqüència necessària per detectar

eventuals canvis en aquests paràmetres crítics, i en cas de detectar-se canvis, s'han de prendre mesures per mitigar-los.

El nivell de pH s'ha d'adaptar a les necessitats de l'espècie i s'ha de comprovar a fi de mantenir-lo tan estable com sigui possible. La salinitat s'ha d'adaptar a les necessitats de l'espècie de què es tracti i a la fase de la vida del peix. Qualsevol canvi de salinitat s'ha d'efectuar de manera gradual.

11.3 Temperatura i il·luminació.

La temperatura s'ha de mantenir dins de l'interval òptim per a l'espècie i la fase de desenvolupament dels peixos i tan estable com sigui possible. Qualsevol canvi de temperatura ha d'intervenir de manera gradual. Els peixos s'han de mantenir en el fotoperíode adequat.

11.4 Densitat d'ocupació i complexitat de l'entorn.

La densitat d'ocupació s'ha de basar en la totalitat de les necessitats dels peixos pel que fa a les condicions de l'entorn, la salut i el benestar. Els peixos han de disposar d'un volum d'aigua suficient perquè puguin nedar normalment, tenint en compte la seva mida, edat, estat de salut i el sistema d'alimentació utilitzat. Cal facilitar als peixos un enriquiment ambiental adequat, com llocs per amagar-se o substrat de fons, llevat que les seves pautes de comportament suggereixin que això no és necessari.

11.5 Alimentació i manipulació.

Cal alimentar els peixos amb una dieta adequada i amb la quantitat i la freqüència adequades. Cal prestar una atenció especial a l'alimentació de les larves quan es passa d'aliments vius a dietes artificials. Si és necessari retirar l'aliment per motius aliens al procediment (el transport, per exemple), la seva durada ha de ser tan breu com sigui possible i s'ha de tenir en compte la mida dels peixos i la temperatura de l'aigua.

Sempre que sigui possible, els peixos s'han de manipular sense extreure'ls de l'aigua. S'han de mantenir les manipulacions dels peixos, tant dins com fora de l'aigua, a un nivell mínim, i humitejar els equips que hagin d'entrar-hi en contacte directe. Els peixos no s'han de manipular quan la temperatura de l'aigua estigui en un dels límits del seu interval de temperatures tolerables.

11.6 Peixos zebra.

11.6.1 Qualitat de l'aigua.

Quadre 11.1 Requisits aplicables als paràmetres de l'aigua en els sistemes d'allotjament de peixos zebra

Paràmetres de l'aigua	Requisits mínim i màxim
Temperatura.	24-29 °C
Conductivitat.	150-1700 µS/cm ²
Duresa total.	40-250 mg/L CaCO ₃
pH.	6,5-8
Compostos nitrogenats.	NH ₃ /NH ₄ ⁺ < 0,1(*), NO ₂ ⁻ < 0,3 mg/L, NO ₃ ⁻ < 25 mg/L
Oxigen dissolt.	> 5 mg/L

(*) o inferior al límit de detecció. 0,1 mg/L indica la quantitat total d'amoniac, NH₃/NH₄⁺. Això correspon a 0,002 mg/L de NH₃ a 28 °C i un pH de 7,5.mg/L.

11.6.2 Il·luminació.

Durant la fase de llum, el nivell d'intensitat lumínica s'ha de mantenir constant, excepte en els breus períodes de transició de penombra, si s'utilitzen. Hi ha d'haver fosc total durant la fase fosca.

11.6.3 Densitat d'ocupació i complexitat de l'entorn.

No s'han d'utilitzar volums d'aigua inferiors a un litre per als peixos zebra adults. La densitat d'ocupació no ha de superar els deu peixos adults per litre. La mida i la forma del viver han de permetre als peixos desenvolupar el seu comportament i activitat nedadora naturals.

S'han d'evitar els períodes prolongats d'allotjament individual.

12. Cefalòpodes.

12.1 Subministrament i qualitat de l'aigua.

En tot moment s'ha de facilitar un subministrament adequat d'aigua de la qualitat correcta.

El disseny del viver i el cabal d'aigua han de satisfer les necessitats de l'animal, entre les quals hi ha l'oxigenació adequada en funció de la seva mida, l'etapa vital i les necessitats conductuals. La temperatura de l'aigua, la salinitat, el pH i els nivells de compostos nitrogenats han de ser adequats a les necessitats de les espècies i formes de vida. En cas de necessitat, s'han d'utilitzar cobertes per evitar fugides i la introducció fortuïta de cossos estranys.

Els cefalòpodes han de disposar de temps suficient per aclimatar-se i adaptar-se als canvis en les condicions de qualitat de l'aigua.

12.2 Il·luminació.

La intensitat lumínica i el fotoperíode s'han d'adaptar a les necessitats de les espècies.

12.3 Alimentació.

El règim alimentari dels cefalòpodes s'ha d'adaptar en funció de l'espècie, la fase de desenvolupament i les necessitats conductuals.

12.4 Enriquiment i manipulació.

S'ha de proporcionar als cefalòpodes un nivell suficient i adequat d'estímuls físics, cognitius i sensorials per permetre desenvolupar una àmplia gamma de comportaments inherents a la seva espècie. Les condicions d'allotjament han de tenir en compte les necessitats socials de cada espècie (és a dir, els seus hàbits de vida en grup o en solitari). Sempre que sigui adequat per a l'espècie, el viver s'ha de dotar de refugis o amagatalls.

Sempre que sigui possible, els cefalòpodes s'han de manipular sense extreure'ls de l'aigua. S'han de mantenir les manipulacions dels cefalòpodes, tant dins com fora de l'aigua, en un nivell mínim, i s'han d'humitejar els equips que hagin d'entrar-hi en contacte directe.

Quadre 12.1 Cefalòpodes

Família	Grup	Longitud corporal (*) (cm)	Superfície d'aigua mínima (cm²)	Superfície d'aigua mínima per animal suplementari allotjat en grup (cm²)	Profunditat mínima de l'aigua (cm)
Sepiidae.	Sípies.	Fins a 2.	100	40	7
		> 2 fins a 6.	600	200	15
		> 6 fins a 12.	1 200	400	20
		> 12.	2 500	1 000	25
Sepiolidae.	Sepiòlids (**).	Fins a 1.	50	5	5
		> 1 fins a 3.	120	50	8
		> 3.	150	100	12
Loliginidae.	Calamars (***) (****).	Fins a 15.	2.000	400	60
		> 15 fins a 25.	4 500	900	90
		> 25.	6 000	1 200	90
Octopodidae.	Pops (****).	Fins a 10.	2.000	600	40
		> 10 fins a 20.	2 600	700	50
		> 20.	4 000	1 200	50

(*) Longitud del mantell dorsal.

(**) Grup de fins a 40 individus.

(***) S'han d'usar preferentment viviers cilíndrics. Per als viviers que no siguin cilíndrics, els valors mínims s'han d'augmentar en un 5%.

(****) Durant la fase juvenil i per a larvària, els calamars i els pops s'han d'allotjar en viviers cilíndrics amb una ocupació màxima de vint individus nounats per litre d'aigua, i s'han de prendre mesures per limitar la interacció visual.»

Nou. En l'annex III, s'hi modifica l'apartat 2, i en l'apartat 3, s'hi substitueix el quadre i s'afegeix un nou punt 17) a la llista de requisits, amb el contingut següent:

- «2. L'eutanàsia dels animals s'ha de completar d'una de les maneres següents:
- a) confirmació del cessament permanent de la circulació;
 - b) destrucció del cervell;
 - c) luxació cervical;
 - d) dessagnament, o
 - e) confirmació del començament del *rigor mortis*.

El mètode de confirmació de la mort ha de ser l'adequat en funció de l'espècie que se sacrifiqui.»

«Observacions/mètodes	Animals									
	Peixos	Amfibis	Rèptils	Ocells	Rosegadors	Conills	Gossos, gats, fures i guineus	Grans mamífers	Primats no humans	Cefalòpodes
Sobredosi d'anestèsic.	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	
Pistola de clavilla perforadora.			(2)							
Diòxid de carboni.					(3)					
Luxació cervical.				(4)	(5)	(6)				
Commoció cerebral / Cop contundent al cap.				(7)	(8)	(9)	(10)			

«Observacions/mètodes	Animals									
	Peixos	Amfibis	Rèptils	Ocells	Rosegadors	Conills	Gossos, gats, fures i guineus	Grans mamífers	Primats no humans	Cefalòpodes
Decapitació.				(11)	(12)					
Atordiment elèctric.	(13)	(13)		(13)		(13)	(13)	(13)		
Gasos inerts (Ar, N ₂).								(14)		
Tret amb rifles, pistoles i municions adequats.			(15)				(16)	(15)		
Hipotèrmia.	(17)									

«(17) Per a ús exclusiu amb peixos zebra (*Danio rerio*) ≥ 16 dies després de la fertilització (dpf) i amb una longitud corporal màxima de 5 cm. La temperatura del xoc hipotèrmic ha de ser ≤ 4 °C i amb una diferència de ≥ 20 °C respecte a la temperatura de l'allotjament. Els peixos no han d'entrar en contacte directe amb el gel. El temps d'exposició mínim ha de ser de 5 minuts.»

Disposició addicional única. *Òrgans habilitats per a l'avaluació de projectes.*

Les comunitats autònomes han de renovar, als òrgans que així ho sol·licitin, l'habilitació per avaluar projectes, en el termini màxim de sis mesos des de la publicació d'aquest Reial decret, d'acord amb el que preveu l'article 43 en la redacció que en fa aquest Reial decret.

Disposició final primera. *Incorporació de dret de la Unió Europea.*

Mitjançant aquest Reial decret s'incorpora a l'ordenament jurídic nacional la Directiva delegada (UE) 2024/1262 de la Comissió, de 13 de març de 2024, per la qual es modifica la Directiva 2010/63/UE del Parlament Europeu i del Consell respecte als requisits relatius als establiments i a l'allotjament i a la cura dels animals, i respecte als mètodes de sacrifici d'animals.

Disposició final segona. *Modificació del Reial decret 916/2025, de 14 d'octubre, pel qual es modifiquen diversos reials decrets en matèria de política agrícola comuna.*

La disposició derogatòria única del Reial decret 916/2025, de 14 d'octubre, pel qual es modifiquen diversos reials decrets en matèria de política agrícola comuna, queda redactada de la manera següent:

«Disposició derogatòria única. *Vigència de la compatibilitat amb els ecorègims de les accions dels programes operatius coincidents.*

Amb efectes des de l'1 de gener de 2026, i en virtut del que disposa la Decisió d'execució de la Comissió, de 14 d'agost de 2025, per la qual s'aprova la modificació del Pla estratègic de la PAC 2023-2027 d'Espanya per a l'ajuda de la Unió finançada pel Fons Europeu Agrícola de Garantia i el Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (CCI: 2023ES06AFSP001), es deroguen els articles 14 bis i 16.3, segon paràgraf, i l'annex II.B) 6è del Reial decret 1179/2018, de 21 de setembre, pel qual es regulen els fons i programes operatius de les organitzacions de productors del sector de fruites i hortalisses, així com els articles 12.4 i 15.3, segon paràgraf, i l'annex II part II.D), únicament als efectes de les ajudes que complementin els ecorègims del Reial decret 857/2022, d'11 d'octubre.»

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat», excepte els apartats u, dos i quatre de l'article únic, que han d'entrar en vigor sis mesos després de la seva publicació, i els apartats tres, sis, set, vuit i nou de l'article únic esmentat, que ho han de fer el 5 de desembre de 2026.

2 de desembre de 2025.

FELIPE R.

El ministre de la Presidència, Justícia i Relacions amb les Corts,
FÉLIX BOLAÑOS GARCÍA